

Editorial Note

The Editors introduce Vol. 2, 2014 of the scientific journal 'Social Sciences'. This is the 84th number since the beginning of its publication in 1994. The current issue involves works on the topics of reaching for creative society and economy. According to John Howkins (Lithuanian edition: *Kūrybos ekonomika*. Vilnius: Technika, 2010), such tendencies of the post-industrial society like increased demand for entertainment, mania of consumption, merging of work and leisure, integrity of activities, seeking autonomy determines their discrepancy but also the need for co-existence in the multifaceted society. John Howkins notes that being creative is a response to all discrepancies. This implies not only generating and disseminating ideas but also creating a market for profitable realization of ideas and, at the same time, their value.

The first part of the issue, 'Towards Creative Economy: Theoretical and Practical Insights', involves three articles contributed by researchers from Poland, Romania and Lithuania. The contribution by Marta-Christina Suci and Mina Fanea-Ivanovici 'The Creative Economy and Society: The Romanian Case' points out that the phenomenon of culture is related to the place where culture is developed. In this sense it is relevant to refer to cities and regions that identify themselves, in addition to other criteria, in terms of generating symbolic products and services. The European economists note the increasing relationship between rural and urban spaces, even though earlier they were treated as competitors. In this context the article analyses how Romanian cultural and creative sector contributes to the development of national economy and what cultural potential is characteristic of Romanian cities. The results of the analysis allow developing the strategies of reaching for the creative economy. In another article 'Old Problems - New Solutions: Conversion of Capitals as a Tool for Shaping the Competitive Position in the Economic Field' Anna Maria Lis and Adrian Lis from Poland draw on the theory by Pierre Bordieu and note that the analysis of different investment opportunities or conversion of capitals should first of all consider the activities that determine the increased number of economic resources potentially convertible to economic capital. The issues analysed in the article are related to the forms of capital, most valuable in specific fields. The aim of the article by Neringa Langviniene and Vidmante Guobyte is to identify the factors of online group buying factors and develop a conceptual model for understanding consumer value. Thus this article contributes to consumption as one of the creative economy dimensions and solution of relevant controversies.

The second part of the issue 'Developing Human Resources on the Levels of University and Organization' focuses on another important dimension of creative economy – individuals and creating conditions for their education on different levels. The researchers from Romania have contributed the article 'Career Management and Development within an Academic Environment' that highlights the vulnerability of the academic staff status in the Romanian academic environment affected by a material and legitimacy crises. The case study on Petroleum-Gas University of Ploiesti (PGUP) aims to describe the current career management situation and specific features of motivation on the level of academic staff. The article concludes that the main innovative aspect is the need to get rid of the conformation practice and 'control philosophy', on which the traditional management practice was based, and seek for a 'culture of creativity' that encourages the apparition of innovation 'from down to top' and not only on the classic trajectory. Zilvinas Martinaitis addresses the issues related to individuals in organizations, focussing on employees' skills portability. The portability of skills is conceptualized in relation to two issues: what determines the portability of skills (the contents of education/training or labour market structure) and which skills are important (portability of all skills or only those developed during the training). This topic is continued by the researchers from Poland: Krzysztof Zieba and Malgorzata Zieba in the article 'Training Services in Small and Medium-sized Enterprises: Evidence from Poland' aim to determine the differences in the demand for training services in small and medium-sized enterprises, also to explore the usage of training services by larger companies and SMEs in Poland.

The third part of the issue is devoted to relevant methodological questions of social research. Lina Gaiziuniene and Gintautas Cibulskas aim to find out the factors influencing falsehood in online educational research. According to the authors, respondents tend to be more sincere and open when a researcher is a person they know, when they are convinced that their opinion is very important and valuable and leads to opening a new truth through research. Otherwise, falsehood emerges. Common reasons for falsehood are willingness to show off, neglecting the truth or lack of motivation to take part in a survey. The least influence on falsehood in educational research is the lack of respondents' trust in the internet. Many researchers agree that emotional intelligence (EI) is very important for different spheres of human life. Therefore, it has been widely studied: the relationship between EI and the quality of life, professional achievement, sociability, popularity among peers, etc. has been identified. Still, a number of questions remain: what is the exact content of the construct, is it genetically determined or easily amenable to the development of personality traits, what principles should construct the EI measurement methodologies? Thus Rosita Lekaviciene and Dalia Antiniene attempt to address the above mentioned issues in their article which aims to present the long version EI-DARL-V2 of the test for measuring EI and reveal the test construction process.

We hope that the articles in this issue will be interesting to researchers, practitioners, policy makers and students, also encourage new theoretical and empirical insights in the context of developing creative society and economy.

This is the last issue of the journal published in the frame of the project 'Publication of Research Periodicals' as part of the EU Structural Funds Operational Programme for the Development of Human Resources.

The Editorial Board of the journal looks forward to research contributions on different phenomena and issues of social reality and strategies of addressing them.

Professor Dr Brigita Janiunaite
Editor-in-Chief

The Editorial Board
Social Sciences
K. Donelaicio 20–401
LT-44239 Kaunas
Lithuania

Telephone: +370 37 300130; fax: +370 37 300102; e-mail: socmokslai@ktu.lt
Web site: www.socsc.ktu.lt

Redakatoriaus žodis

Gerbiamiems skaitytojams pristatome mokslinio periodinio leidinio „Socialiniai mokslai“ 2014-ųjų metų ketvirtąjį numerį, tai – 84 – asis numeris nuo žurnalo leidybos pradžios 1994 metais. Jame publikuojami straipsniai, kuriuos vienija kūrybinės visuomenės ir ekonomikos siekio problematika. Remiantis J.Howkins (Kūrybos ekonomika.V.:Technika, 2010), tokios poindustrinės visuomenės tendencijos, kaip vis didesnis pramogų poreikis, vartojimo manija, darbo ir poilsio susiliejimas, veiklų integralumas, autonomiškumo siekis, suponuoja jų prieštarumą, o tuo pačiu ir sugyvenimo būtinumą daugiaplanėje visuomenėje. J.Howkins teigimu, atsakas į visus prieštaravimus – būti kūrybingam. Šia prasme reikia ne tik generuoti ir perduoti idėjas, bet ir sukurti rinką pelningam jų realizavimui, drauge – jų vertę.

Pirmojoje žurnalo dalyje „Kūrybinės ekonomikos link: teorinės ir praktinės įžvalgos“ publikuojami trys straipsniai, kuriuos parengė mokslininkai iš Lenkijos, Rumunijos ir Lietuvos. M.C. Suciui, M. Fanea-Ivanovici straipsnyje „Kūrybinė ekonomika ir visuomenė: Rumunijos atvejis“ teigiama, kad kultūros fenomenai būdinga tai, kad jis siejamas su vieta, kurioje kultūra kuriama ir vystoma. Šia prasme tikslinga kalbėti apie miestus ar regionus, kurie identifikuoja save, tarp kitų kriterijų, ir pagal simbolinių produktų bei paslaugų generavimą. Ekonomistai Europoje kalba apie vis didesnę miesto ir kaimo erdvių ryšį, nors anksčiau šios erdvės buvo traktuojamos kaip esančios nuolatinėje konkurencijoje. Šiame kontekste straipsnyje analizuojama, kaip Rumunijos kultūrinis ir kūrybinis sektorius prisideda prie šalies nacionalinės ekonomikos vystymosi bei koks yra Rumunijos didžiųjų miestų kultūrinis potencialas. Gauti rezultatai konkrečios šalies atveju leidžia plėtoti kūrybinės ekonomikos siekio strategijas. Kitame straipsnyje „Nauji senų problemų sprendimai: kapitalų konversija kaip konkurencinės padėties ekonomikos sektoriuje formavimo priemonė“ mokslininkai iš Lenkijos A.M.Lis ir A.Lis, remdamiesi P.Bourdieu teorija, akcentuoja, kad analizuojant įvairias investicines galimybes ar vieno kapitalo formų konversiją į kitas, didžiausias dėmesys turėtų būti kreipiamas į veiklas, kurios lemia ekonominės prigrįžties šaltinių, potencialiai transformuojamų į ekonominį kapitalą, skaičiaus didinimą. Straipsnyje analizuojamų klausimų specifika siejama su kapitalo formomis, vertingiausiomis konkrečiose srityse. N.Langvinienės, V.Guobytės parengto straipsnio tikslas - identifikuoti ketinimų pirkti grupinio apsipirkimo portaluose veiksmus bei parengti vartotojų vertės grupinio apsipirkimo portaluose elgsenos modelį. Taigi šis straipsnis prisideda prie vienos iš kūrybinės ekonomikos dimensijos – vartojimo – ir su ja susijusių kontroversijų sprendimo.

Antrojoje žurnalo dalyje „Žmogiškųjų išteklių vystymas universiteto ir organizacijos lygmenyse“ fokusuojamasi į kitą svarbią kūrybos ekonomikos dimensiją – individą bei sąlygų jo ugdymui/uisi sudarymą skirtinguose lygmenyse. Pirmiausia mokslininkai iš Rumunijos straipsnyje „Karjeros valdymas ir vystymas akademinėje aplinkoje“ išryškina materialinę ir legitimumo krizę patiriančioje Rumunijos akademinėje aplinkoje egzistuojantį akademinio personalo statuso pažeidžiamumą. Atvejo studija, atlikta Petroleum-Gas University of Ploiesti (PGUP), siekiama išryškinti dabartinę karjeros valdymo situaciją ir motyvacinę specifiką akademinio personalo lygmenyje. Straipsnyje daroma išvada, kad esminis inovatyvus aspektas - poreikis atsikratyti prisitaikėlišių praktikų ir „kontrolės filosofijos“, kuriomis rėmėsi tradicinė vadybinė praktika, jų vietoje siekiant „kūrybiškumo kultūros“, kuri skatina inovacijas „iš apačios į viršų“, o ne tik klasikine trajektorija. Ž.Martinaitis savo darbe plėtoja individo organizacijoje probleminius aspektus, akcentuodamas darbuotojų gebėjimų perkeliavimo problemas. Gebėjimų perkeliavimas konceptualizuojamas dviejose dimensijose: pagal tai, kas lemia (ne) perkeliavimą (darbo rinkos struktūra ar mokymosi turinys?) ir pagal tai, kokie gebėjimai yra svarbūs (visų asmens turimų gebėjimų perkeliavimas ar tik tų, kurie įgyti mokymosi metu?). Minėtą temą tęsia mokslininkai iš Lenkijos - K. Zieba, M. Zieba. Straipsnyje „Mokymo/si paslaugos smulkaus ir vidutinio verslo įmonėse: įžvalgos iš Lenkijos“ siekiama nustatyti mokymo/si paslaugų poreikių skirtumus smulkaus ir vidutinio verslo sektoriaus įmonėse, taip pat atskleisti santykį tarp mokymo/si paslaugų panaudojimo didelėse ir smulkaus bei vidutinio verslo įmonėse Lenkijos kontekste.

Trečioji žurnalo dalis skirta analizuoti nuolat aktualius socialinių tyrimų metodologinius klausimus. L.Gaižiūnienė, G.Cibulskas siekia nustatyti netiesos sakymui įtaką darančius veiksmus internetiniuose edukologijos tyrimuose. Straipsnio autorių teigimu, respondentai būna nuoširdesni ir atviresni, kai tyrėjas yra artimas žmogus, kai respondentui parodoma, kad jo nuomonė yra labai svarbi, vertinga ir, kad jo dėka tyrimais yra atskleidžiamos naujos tiesos. Priešingai – sukeliamas netiesos sakymas. Dažna netiesos sakymo priežastis yra noras pasirodyti iš geresnės pusės, tiesos nepripažinimas, motyvacijos dalyvauti apklausoje trūkumas. Mažiausiai įtakos netiesos sakymui internetiniuose edukologijos tyrimuose turi nepasitikėjimas internetu. Daugelis mokslininkų teigia, kad emocinis intelektas (toliau – EI) yra labai svarbus įvairiausioms žmogaus gyvenimo sritims, todėl jis yra plačiai tyrinėjamas: nustatyti EI ryšiai su žmogaus gyvenimo kokybe, pasiekimais profesinėje veikloje, visuomeniškumu, populiarumu tarp bendraamžių ir pan. Tačiau iki šiol dar lieka daug neatsakytų klausimų: koks yra šio konstrukto tikslus turinys; ar tai yra genetiškai sąlygotas, ar ugdymui pasiduodantis asmenybės bruožas; kokiais principais reikėtų konstruoti EI matavimo metodikas ir t.t. Todėl kito straipsnio autorės – R.Lekavičienė, D.Antinienė -, bandydamos prisidėti prie minėtų problemų sprendimo, pristato straipsnį, kurio tikslas – pateikti originalios EI matavimo metodikos ilgapį versiją EI-DARL-V2, atskleidžiant testo konstravimo procesą.

Tikimės, kad šiame mokslinio žurnalo numeryje publikuojami straipsniai sudomins tyrėjus, praktikus, politikos formuotojus bei studentus, paskatins naujas teorines ir empirines įžvalgas kūrybinės visuomenės ir ekonomikos vystymosi kontekste.

Norime atkreipti dėmesį, kad šis žurnalo numeris buvo paskutinis, publikuotas dalyvaujant projekte „Periodinių mokslų leidinių leidyba“. Žurnalo redakcija ir toliau laukia mokslinių straipsnių iš įvairių pasaulio šalių, analizuojančių įvairius socialinės realybės fenomenus, problemas, pateikiančių jų sprendimo strategijas.

Vyriausioji redaktorė prof.dr. Brigita Janiūnaitė

Moksliniai straipsniai priimami adresu:

„Socialinių mokslų“ redakcijai

K. Donelaičio g. 20-401

LT-44239 Kaunas

Teirautis Kaune: telefonas: 300130; faksas: 300102; el. paštas: socmokslai@ktu.lt

Interneto svetainė: www.socsc.ktu.lt